SISEKAITSEAKADEEMIA
Estonian Academy of Security Sciences

TÄIENDUSÕPPE ÕPPEKAVA 10.11.2026 nr 6.5-12/3261-1

Õppekava nimetus	Politsei ja piirivalve alused
Kutsestandard	-
Eesti kvalifikatsiooniraamistiku tase	-
Maht	Kursuse kogumaht: 35 ak/h Kontaktõpe moodustab vähemalt 60% kursuse kogumahust. Ülejäänud maht võib olla kontaktõpe või õpetaja juhendamisel tehtav iseseisev õpe.
Õppekavarühm	Vara- ja isikukaitse
Läbiviimise keel	Eesti
Õppe eesmärk	Kursuse läbinud õpilane mõistab politsei ja piirivalve rolli ühiskonna, sealhulgas Schengeni liikmesriikide turvalisuse, avaliku korra ja laiapindse riigikaitse tagamisel ning seostab õpitut enda turvalisuskäitumisega.
Õpiväljundid	Kursuse läbinu: 1) selgitab politsei ja piirivalve rolli laiapindse riigikaitse, siseturvalisuse ja avaliku korra tagamisel ning Euroopa integreeritud piirihalduse põhimõtteid; 2) kirjeldab Politsei- ja Piirivalveameti ülesandeid, struktuuri, väärtusi, koostöövorme ning politseiteenistuse eetilisi põhimõtteid; 3) kirjeldab politseiteenistuses kasutatavaid enesekaitse-, side- ja erivahendeid ning teenistusrelvi; 4) selgitab vabatahtlike kaasamise, avaliku korra kaitse, liiklusjärelevalve ning ohtu sattumise ja süütegude ennetamise üldpõhimõtteid ning seostab neid iseenda rolli ja vastutusega turvalisuse tagamisel ning turvalise elukeskkonna kujundamisel; 5) kirjeldab karistusõiguse ja süüteomenetluse üldpõhimõtteid ning nimetab sündmuskoha kaitsele suunatud tegevusi; 6) selgitab piiri valvamise, dokumentide kontrolli ja veekogul ohutusnõuete tagamise põhimõtteid ning kirjeldab dokumentide lihtsamaid võltsingutunnuseid.
Õppe sisu (sh õppe teemad ja õppemeetodid)	• „Laiapindse riigikaitse käsitus“ (1 ak/h) − riigikaitse lai käsitus ja Politsei- ja Piirivalveameti roll laiapindse riigikaitse osana • „Politseiteenistuse regulatsiooni ning organisatsiooni kultuuri ja struktuuri tundmine“ (2 ak/h) − Eesti politsei ja piirivalve ajalooline areng,

Politsei- ja Piirivalveameti missioon, visioon, sümboolika, struktuur, põhiülesanded, avalik teenistus ja eetilise käitumise põhimõtted

- „Politsei- ja Piirivalveameti riigisisene ja rahvusvaheline koostöö“ (2 ak/h) − Politsei- ja Piirivalveameti riigisisese ja rahvusvahelise koostöö põhimõtted, koostööpartnerid ning rahvusvahelised organisatsioonid ja nende põhitegevused
- „Politseiteenistuses kasutatavad enesekaitsevahendid, sidepidamisvahendid, erivahendid ja teenistusrelvad“ (2 ak/h) − politseiteenistuses kasutatavad enesekaitsevahendid, sidepidamisvahendid, erivahendid ja teenistusrelvad
- „Vabatahtlike kaasamine politseiteenistusse“ (1 ak/h) − vabatahtlike kaasamine politsei ja piirivalve valdkonnas, abipolitseinikuks saamise tingimused, abipolitseiniku õigused ja ülesanded ning vabatahtliku mere- ja järvepääste olemus
- „Karistusõiguse ja süüteomenetluse üldpõhimõtted“ (1 ak/h) − karistusõiguse tähtsus korrakaitses ning väärteo- ja kriminaalmenetluse peamised erinevused
- „Avalik kord ja selle hoidmine“ (3 ak/h) − põhiõiguste kaitse, politsei kui korrakaitseorgani pädevused ja volitused, avaliku korra eest vastutav isik ning käitumine äkkrünnaku korral
- „Liikluse järele valvamine“ (3 ak/h) − politsei tegevused liiklusjärelevalves, liiklusõnnetuste põhjused ja ennetamise võimalused, liiklusohutusprogramm ning noorte käitumine liikluses
- „Ohtu sattumise ja süütegude ennetamine“ (3 ak/h) − piirkonnapolitsei töö, kogukonna kaasamine, võrgustikutöö, veebikonstaabli roll, korrarikkumise toime pannud lapse mõjutamise võimalused
- „Tegutsemine kuriteosündmuse korral“ (1 ak/h) − sündmuskoha ulatus ja kaitse, sündmuskoha ja asitõendite puutumatuse tagamine
- „Politsei tegevus avaliku korra hoidmisel“ (2 ak/h) − politsei patrullimise ja välijuhtimise põhilised tegevused ja ülesanded, politseipatrullide töö, tüüpilised väljakutsed ja tööülesanded
- „Piiri valvamine“ (4 ak/h) − Euroopa integreeritud piirihaldus, välis- ja sisepiir, neljaastmeline riiki lubamise mudel, riigipiiri tähistamine, piiri valvamise korraldus ja meetodid, piirikontroll ning piiriülese kuritegevuse vormid
- „Dokumentide kontrollimine“ (2 ak/h) − reisidokumentide liigid, identiteedi- ja dokumendipettuse jaotus, dokumentide enamlevinumad ning lihtsamad turvaelemendid ja nende võltsingutunnused, isiku tuvastamise põhimõtted

	• „Veekogul ohutusnõuete tagamine“ (2 ak/h) − otsingu- ja päästetööde üldpõhimõtted veekogul, veekogu reostusest teavitamine ning päästevahendite kasutamise vajalikkus ja üldpõhimõtted • „Õppekäigud politsei ja/või piirivalve asutustesse“ (4 ak/h) − tutvumine politsei ja/või piirivalve asutuste tööga, sh liiklusjärelevalve ja patrulli, välijuhtimise, teenistuskoerte, piirkonnapolitsei ja ennetustöö, kriminaalpolitsei ja süüteomenetluse, kriminalistika ning piiri valvamisega kordonis või piiripunktis • „Oma kodukoha või kooli ümbruse turvalisuse parandamine“ (2 ak/h) − kodukoha või kooli ümbruse turvalisusprobleemide märkamine, nende võimalike tagajärgede kirjeldamine ning lahendusvõimaluste ja koostööpartnerite väljaselgitamine Õppes kasutatakse lühiloenguid, juhendatud arutelusid, paaris- ja rühmatöid, juhtumianalüüse, rolli- ja situatsioonülesandeid, infootsingut ja allikaanalüüsi, skeemide, plaanide või tabelite koostamist, tööd õigusaktide, e-riigi vahendite ja kaardiga, õppekäike ja praktilisi harjutusi.
Sihtgrupp	Üldhariduskoolide gümnaasiumiastme õpilased
Hindamisviisid	Mitteeristav hindamine
Õpingute alustamise tingimused	-
Lõpetamise tingimused (sh hindamismeetodid ja -kriteeriumid)	Kursus loetakse lõpetatuks, kui õpilane on osalenud vähemalt 60% kontakttundidest ja saavutanud õpiväljundid vähemalt miinimumtasemel. Õpiväljundite saavutamist hinnatakse mitteeristavalt tulemusega „arvestatud“ või „mittearvestatud“. Õpiväljundite hindamisel lähtutakse õppekava rakenduslikus lisas „Teemapõhised õpiväljundid ja hindamiskriteeriumid“ esitatud hindamiskriteeriumidest.
Lõpudokumendi väljastamise tingimused	Tunnistus väljastatakse õpilasele, kes on täitnud kursuse lõpetamise tingimused.
Lõpudokumendi tüüp	Tunnistus
Osalejate arv (*min* ja *max*)	*Min* 5, *max* 25
Õppematerjalide loend	Õppijale vajalikud materjalid annab õpetaja õppe käigus töölehtede, juhendite või veebiviidetena.
Õppekeskkonna kirjeldus	Õppetöö toimub: 1) klassiruumides või auditooriumides, mis võimaldavad rühmatööd ning on varustatud internetiühenduse ja audiovisuaalse tehnikaga; 2) spordiväljakul; 3) võimlas ja/või matisaalis;

	4) politsei ja/või piirivalve asutuste ruumides või muus sobivas õppekeskkonnas, mis võimaldab praktiliste tegevuste läbiviimist.
Koolitaja kvalifikatsiooni, õpi- või töökogemuse kirjeldus. Koolituse eest vastutav üksus.	Erialane ettevalmistus õpetatavas valdkonnas. Vähemalt 2-aastane praktiline töökogemus politsei ja piirivalve valdkonnas või vähemalt 3-aastane praktiline kogemus iseseisva pädevusega abipolitseinikuna. Gümnaasiumi valikkursuse õpetaja üldised kvalifikatsiooninõuded on kehtestatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses. Kursuse eest vastutav üksus: täiendusõppe keskus
Projektijuht	Siret Linnas